

Minister van Buitenlandse Zaken (Stikker) aan ambassadeur te Washington (Van Kleffens), 17 maart 1950

Naar aanleiding van Uw telegram 664 moge ik allereerst opmerken, dat gesprekken op State Department over ongunstige ontwikkeling in Indonesië ook m.i. vooral op hoger niveau van betekenis zijn om te bereiken, dat aldaar meer kennis van zaken wordt gekweekt dan klaarblijkelijk thans aanwezig is. De bedoeling van mijn 624 zoals geformuleerd in punt 4 en punt 5 sub g, was het Departement van Staat zo volledig mogelijk in te lichten en officieel het verzoek te herhalen om Cochran bij de RIS te laten aandringen op krachtiger maatregelen tegen de wanorde, zoals Acheson aan Stikker toezegde, doch geenszins om een klacht van de Nederlandse Regering tegen de Amerikaanse Regering te richten zoals in het slot van Uw telegram wordt verondersteld. Niettemin ben ik er mij sterk van bewust, dat voor Amerikaanse oren eigen berichtgeving uit Djakarta of Den Haag waarschijnlijk grotere uitwerking zal kunnen hebben dan zelfs goed gedocumenteerde en veelzijdige activiteit van Nederlandse vertegenwoordigers. Ook uit dien hoofde blijft het van Nederlands standpunt uit te betreuren, dat geen telegram van Acheson aan Cochran is uitgegaan naar aanleiding van Stikker's gesprek met Acheson. Het is mij ook gebleken, dat de Amerikaanse Ambassade in Den Haag niet beschikt over berichtgeving van Cochran inzake deze ontwikkelingen, welke toch in Indonesië alom duidelijk zichtbaar zijn en ongetwijfeld bij de Amerikaanse vertegenwoordiging in Indonesië bekend zijn.

Ik kreeg de indruk, dat de Amerikaanse Ambassade in den Haag naar aanleiding van uiteenzettingen over de berichten, welke dezerzijds uit Indonesië werden ontvangen aan State Department zal vragen om meer uitvoerige berichtgeving uit Djakarta.

Uw explicatie sub 2 van de betekenis van de redevoering van Acheson maakt de passages over Indonesië daaruit, welke in de Nederlandse pers veel aandacht kregen wat duidelijker. De Amerikaanse Regering neemt echter vrij grote risico's wanneer zij voortgaat Indonesië als paradepaard te gebruiken, vooral wanneer eerlang duidelijk naar buiten mocht blijken, dat de interne toestanden en veiligheid in Indonesië grote gelijkenis vertoont met die in Siam en Burma. Wegens begrijpelijke redenen zal de Nederlandse Regering er niet dan in het uiterste geval toe kunnen overgaan om harerzijds in het openbaar over deze zorgwekkende interne ontwikkelingen te reppen, doch dit ontslaat de Nederlandse Regering niet van de plicht om voortdurend nauw overleg over deze situatie met de Amerikaanse Regering te plegen. Vooropstellende dat ik de praktische mogelijkheden voor een overleg op hoog niveau in de nabije toekomst niet kan beoordelen, meen ik toch dat een dergelijk overleg verder zal moeten gaan dan alleen besprekingen met Scott en ambtenaren van de afdeling Asiatic Affairs. Van klachten tegenover de Amerikaanse Regering mag geen sprake zijn -zulks vroeg mijn 624 niet- doch het is juist de vertrouwelijke samenwerking met deze Regering, die Nederland ertoe moet brengen om over deze aangelegenheid een gedachtenwisseling te entameren zoals in de laatste tijd blijkens telegrammen uit Djakarta reeds tussen Hirschfeld en Cochran is opgezet. De bedoeling was geen andere dan daarmee te bereiken, dat Cochran, die van ouds gaarne de ogen sluit voor wanordelijke toestanden aan Indonesische kant de opdracht zou krijgen een steentje bij te dragen om de RIS tot meer ruggegraat tegen binnenlandse rumoerige elementen aan te sporen.